

ISBN 978-604-185-061-9
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱

دل بی قرار سعدی

چهار گفتار

درد دل بی قرار سعدی

هم با دل بی قرار گویم

دکتر مهشید مشیری

پروفسور

www.ketabsarayan.com
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱
 ۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱

دوستان را بخیر باد
 روزگار همیشه بدستوست
 خوشتر است از آنکه در غم باشی
 ۲۲۶۶
 ۲۰۰۱

۹۷۸۶۰۴۱۸۵۰۰۶۱
 کتابسرای تندیس
 ISBN: 978-604-185-061-9

این کتاب در سال ۱۳۹۰ در تهران چاپ شده است و به دلیل استقبال گسترده از سوی مخاطبان، تجدید چاپ شده است. این کتاب یکی از بهترین و جذابترین آثار است که در این زمینه به چاپ رسیده است. این کتاب را می توان یکی از بهترین و جذابترین آثار دانست که در این زمینه به چاپ رسیده است.

فهرست

- صیدیبایان عشق: تأملی در غزل‌ها و جهان‌بینی سعدی ۹
- ضرباهنگ عشق در غزل‌های سعدی ۴۵
- مرثیه‌های سعدی و نظریه‌ی ارتباط زبانی ۶۳
- سرو قامت دوست: تأملی در ترجیع‌بند سعدی ۹۳
- ضمیمه‌ی یک: مرثیه‌های سعدی ۱۰۵
- ضمیمه‌ی دو: ترجیع‌بند صبر ۱۲۱

صیدیبایان عشق

تأملی در غزل‌ها و جهان‌بینی سعدی

سلطان آن دوران تیره و تاریک تاخت و تاز تاتاران و غارت و نطاول
مغولان اندک دوران لب و تازی انقلاب‌های شومین بی‌امان و کشتارهای
مردمان بی‌دفاع این نعمان دوران که مسعود و مدرسه را ویران
می‌کردند و بازار هنر، دانش و ادب این سرزمین بازاری بی‌مشتری
بود و ایران، ایران فرار اندیشمندان به تنگ آمده از تنگ ترکانه یا
ترویشان به دست نژادخیمان آن دوران و سعدی وطن خود را به لیل
کشمکش‌های خوارمشاهان و گیرودارهای اناپکان ترک کرد.

در این کتاب، به بررسی تاریخچه و اهمیت علم آمار در ایران باستان پرداخته شده است. در ابتدا به مفهوم آمار و کاربردهای آن در تمدن‌های باستان اشاره شده است. سپس به بررسی نقش آمار در تمدن‌های باستان و به ویژه در ایران باستان پرداخته شده است. در ادامه به بررسی نقش آمار در تمدن‌های باستان و به ویژه در ایران باستان پرداخته شده است. در ادامه به بررسی نقش آمار در تمدن‌های باستان و به ویژه در ایران باستان پرداخته شده است.

صید بیابان عشق
تأملی در غزل‌ها و جهان بینی سعدی

سخن از دوران تیره و تاریخت و تاز تاتاران و غارت و تجاوز مغولان است. دوران تب و تاب انقلاب‌های خونین بی‌امان و کشتارهای مردمان بی‌دفاع این سامان. دورانی که مسجد و مدرسه را ویران می‌کردند و بازار هنر، دانش و ادب این سرزمین، بازاری بی‌مشتری بود و ارزان. دوران فرار اندیشمندان به تنگ آمده از تنگ ترکان، یا ترورشان به دست دژخیمان آن دوران. و سعدی وطن خود را به دلیل کشمکش‌های خوارمشاهان و گیرودارهای اتابکان ترک کرد.

سپس اندک آسایشی برای به روی کار آمدن بزرگانی چون خواجه‌نصیر و خواجه‌ی صاحب‌دیوان در منصب وزیران و امیران، و گرایش به رهایی فرهنگ و تمدن ایران از سلطه‌ی بیگانگان، و خردک آرامشی برای پیدایی برخی از نام‌آوران این سامان. در چنین دوران خوش، مفتی اصحاب نظر نیز از مقر خود، که سفر طولانی تفحص و تفرج بود، به وطن بازگشت:

چو باز آمدم کشور آسوده دیدم
ز گرگان به در رفته آن تیزچنگی
به نام ایزد آباد و پرناز و نعمت
پلنگان رها کرده خوی پلنگی
پیرسیدم «این کشور آسوده کی شد؟»
کسی گفت: «سعدی چه شوریده‌رنگی!
چنان بود در عهد اول که دیدی
جهانی پر آشوب و تشویش و تنگی
چنین شد به دوران سلطان عادل
اتابک ابوبکر سعدبن زنگی»

و بدین سان سعدی با چوگان قلم پا به میدان نهاد و گوی فصاحت را، نه تنها از همگنان، که از همگان ربود و نام نیکش نه تنها در ایران، که از آسیای صغیر تا هندوستان، و امروز در تمام جهان، زبان زد این و آن شد:

هر کس به زمان خویش بودند
او سعدی آخرالزمان شد

گفتار حاضر بر پایه‌ی پژوهش زبان‌شناختی و واژگان‌شناختی در خصوص سیاق و سبک سخن استاد سخن سعدی و با هدف معرفی فرهنگ‌های «بسامدی» (Concordance) و فرهنگ‌های «موضوعی» (Thématique) به عنوان ابزارهای مهم تحقیقات ادبی تهیه شده است. با این اشاره که تهیه‌ی مجموعه‌ی کامل «فرهنگ‌های بسامدی» و «فرهنگ‌های موضوعی»، طرحی است که فرهنگستان‌های زبان در بعضی کشورها سال‌هاست به اجرای آن مشغولند و فرهنگستان دوم زبان فارسی نیز مجموعه فرهنگ‌های بسامدی را بر اساس تجزیه و تحلیل ساختاری زبان، مطرح و اجرای آن را آغاز کرده بود، که ناتمام ماند. چنین طرحی اصولاً باید به صورت جامع و علمی با بهره‌گیری از یافته‌های نوین واژگان‌شناسی و نیز روش‌های آماری از طریق فرهنگستان زبان و ادب فارسی و سازمان‌های ذی‌صلاحیت اجرا شود.

«فرهنگ بسامدی»، که به آن «واژه‌نما» یا «واژه‌یاب» نیز گفته‌اند، در معنی دقیقش، مجموعه‌ای است که عناصر زبان‌شناختی (یعنی واحدهای آوایی [یا واجی]، دستوری، و واژگانی) به کار رفته در یک «پیکره‌ی زبانی» (Corpus) را فهرست می‌کند. شمار کلی کاربردهای هر یک از آن‌ها را مشخص می‌نماید. فراوانی آن‌ها را به دست می‌دهد و یافت‌های گوناگون رخدادشان را در اختیار می‌گذارد.